

Αύγουστος: Ο μήνας της Παναγίας μας

/ Γνώμες

Μητροπολίτου Φαναρίου Ἀγαθαγγέλου,

**Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος**

Ἀπό τὰ ὀνόματα καί μόνο πού ἔδωσε ὁ λαός μας στήν Παναγία, καί πού μέ αυτά τήν καταστόλισε, φαίνεται πόσο πνευματική ἀληθινά εἶναι ἡ τιμή πρός τό ὑπερευλογημένο πρόσωπο τῆς Παναγίας στήν ὀρθόδοξη πίστη καί ζωή. Θεοτόκος, Παναμώμητος, Τιμιωτέρα τῶν Χερουβίμ, ἑνδοξωτέρα τῶν Σεραφείμ, Κεχαριτωμένη, ἔμψυχος κιβωτός, ἡγιασμένος ναός, παράδεισος λογικός, ρόδον τό ἀμάραντον, χρυσοῦν θυμιατήριον, χρυσή λυχνία, μαναδόχος στάμνος, κλῖμαξ ἐπουράνιος, πρεσβεία θερμή, τεῖχος ἀπροσμάχητον, ἐλέους πηγή, τοῦ κόσμου καταφύγιον, Βασιλέως καθέδρα, χρυσοπλοκώτατος πύργος καί δωδεκάτειχος

πόλις, ήλιοστά-λακτος θρόνος, σκέπη τοῦ κόσμου, δένδρον ἀγλαόκαρπον, ξύλον εὐσκιόφυλλον, ἀκτίς νοητοῦ ἡλίου, Σιών ἁγία, Θεοῦ κατοικητήριον, ἐπουράνιος πύλη, ἀδικουμένων προστάτις, βακτηρία τυφλῶν, θλιβομένων ἡ χαρά, καί μύρια ἄλλα, πού βρίσκονται μέσα στά λειτουργικά βιβλία τῆς Εκκλησίας καί στά κείμενα τῶν Πατέρων μας. Κοντά σ' αὐτά εἶναι καί τά ὀνόματα πού ἔχουν ἀποδοθεῖ στά ἱερά εἰκονίσματά της: Ὁδηγήτρια, Γλυκοφιλοῦσα, Πλατυτέρα τῶν Οὐρανῶν, Ἐλπίς τῶν ἀπελπισμένων, Ταχεῖα Ἐπίσκεψις, Ἀμόλυντος, Παραμυθία, Ἐλεοῦσα, Ἐπακούουσα, Γοργοῦπήκοος, Μυροβλί-τισσα, Ἀντιφωνήτρια, Παραμυθία, Γαλακτοτροφοῦσα, Φανερωμένη, Παμμακάριστος, καί ἄλλα πολλά. Πόση αγάπη, πόσο σέβας καί πόσα κατανυκτικά δάκρυα φανερώνουν μοναχά αὐτά τά ὀνόματα, πού χαράχθηκαν στίς ψυχές μέ πόνο, μέ ταπείνωση, μέ πίστη.

Αὐτή ἡ κοινή πίστη καί ἡ καθολική συνείδηση καί διαχρονική ἐμπειρία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος γιά τό πρόσωπο τῆς Παναγίας μας ἀποτυπώθηκε καί στήν ἐκκλησιαστική τέχνη καί ἰδιαίτερα στήν ἁγιογραφία καί τήν εἰκόνα.

Ἡ εἰκόνα δέν εἶναι διακοσμητικό στοιχεῖο, οὔτε ἀκόμη καί μία ἀπλή εἰκονογράφηση ἑνός προσώπου. Εἶναι ἀναπόσπαστο μέρος τῆς λειτουργίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος καί ἀποτελεῖ μέσο γιά νά γνωρίσουμε τόν Θεό καί νά ἐνωθοῦμε μαζί Του. Ὁ λόγος καί ἡ εἰκόνα στή Λειτουργία σχηματίζουν μιά ἀδιάσπαστη ἐνότητα καί ὁλότητα διά μέσου τῆς ὁποίας ἡ Παράδοση καθιστᾷ ἐπίκαιρο καί ζωντανό τό Εὐαγγέλιο. Ἡ εὐλάβεια πρὸς τίς εἰκόνες εἶναι συνεπῶς μιά θεμελιώδης ὄψη τῆς λειτουργικῆς ἐμπειρίας, δηλαδή τῆς προθεωρίας, τῆς πρόγευσης, τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν μέσα ἀπό τίς πράξεις τοῦ Βασιλέως Χριστοῦ.

Σημαντικό ἀκόμη στοιχεῖο γιά τήν ὀρθή κατανόηση τῆς ὀρθοδόξου εἰκόνας εἶναι καί ἡ σημασία πού ἀποδίδει ἡ Ἐκκλησία στά πρότυπα τῶν εἰκόνων της. Γι' αὐτό καί ὁ Μέγας Βασίλειος διακηρύττει ὅτι «ἡ τῆς εἰκόνας τιμή ἐπὶ τό πρωτότυπον διαβαίνει».

Ἡ Πατρίδα μας εἶναι «κατάσπαρτη» ἀπό θαυματουργές ἱερές εἰκόνες τῆς Παναγίας πού φυλάσσονται σέ Ναούς καί Μοναστήρια καί ὑπενθυμίζουν σέ ὅλους μας τή χαρά τῆς λυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν Χριστό, γιατί Ἐκείνη ὑπηρετήσε πιστά τό μυστήριό τῆς σωτηρίας μας. Ἔτσι ἀποτυπώσαμε τίς σκέψεις αὐτές μέ τήν εὐχή νά ἀτενίζουμε τό πρόσωπο τῆς Παναγίας μας καί νά σφυρηλατεῖται στήν καρδιά μας ἡ ἐλπίδα καί ἡ ὑπέρβαση τοῦ φόβου τοῦ θανάτου. Ἐναποθέτοντας τήν ἐλπίδα μας στόν ποταμό τόν γλυκερό τοῦ ἐλέους τῆς Ὑπεραγίας Θεομήτορος, ἅς ἀγωνισθοῦμε νά καρποφορήσουμε καρπούς ἄξιους τῆς σωτηρίας, κάτω ἀπό τή δική της χαριτόβρυτη προστασία. Εἶναι αὐτό πού κάθε ἀπόβραδο ἐκμυστηρευόμαστε μπροστά στήν εἰκόνα της: «Τήν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σέ ἀνατίθημι, μήτερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπό τήν σκέπη σου».